

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de güvenli, ücretsiz ve erişilebilir kürtaj hakkı, kürtaj yapmayı reddeden kamu yetkilerince engellenmektedir. Yasal olmasına rağmen doğum kontrolü yöntemleri ile kürtaj hizmeti sağlamayan kamu hastanelerinin tespit edilerek fiili kürtaj yasağının nedenlerinin araştırılması ve isteğe bağlı kürtaj hizmetinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98. İktüdüğü 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de, 1983 yılında, 2827 sayılı Nüfus Planlaması Kanunu’nda yapılan değişiklikle doğum kontrol ve kürtaj hakları güvence altına alınmış; sağlığın yanı sıra isteğe bağlı olarak gebeliklerin sonlandırılması ve bunun kamu hastanelerinde ücretsiz olarak gerçekleşmesi sağlanmıştır. Ayrıca Türkiye tarafından 1994 Kahire, Nüfus ve Kalkınma Konferansı-ICPD, 1995 Pekin IV. Dünya Kadın Konferansı gibi pek çok uluslararası belge çekincesiz imzalamıştır.

Yasa ve uluslararası belgeler doğrultusunda istenmeyen gebeliklerin sonlandırılması için gebeliğin ilk 10 haftası boyunca, herhangi bir sağlık sorunu olmadan ve medeni duruma bakılmaksızın kürtaj yaptırma hakkından faydalanılabilir. Yasal kürtaj süresi tıbbi zorunluluk durumunda uzayabildiği gibi TCK 99. maddesince “kadının mağdur olduğu bir suç sonucu gebe kalması halinde” 20 haftaya kadar çıkabilmektedir.

Ancak özellikle son yıllarda kamu kurumlarında verilen doğum yöntemlerine erişimin kısıtlandığı, kürtaj hakkının engellendiği görülmektedir. Kadir Has Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Merkezi’nin “Yasal Ancak Ulaşılabilir Değil: Türkiye’deki Kamu Hastanelerinde Kürtaj Hizmetleri” raporuna göre Türkiye’de yasal olmasına rağmen 295 kamu hastanesinin 102’sinde kürtajın yasak veya devlet hastanelerinde yapılmadığı gerekçesiyle kürtaj hakkının engellendiği tespit edilmiştir. Raporda 295 hastanenin yalnızca 10’unda kadının istediği esas alınarak, hiçbir şart koşulmadan kürtaj hizmetinin verildiği, “İsteğe bağlı kürtaj yapmayan” hastane oranının ise son 4 yılda yüzde 12’den yüzde 54’e çıktığı ve İstanbul dahil olmak üzere 56 ilde isteğe bağlı kürtaj hizmetinin verilmediği belirtilmektedir.

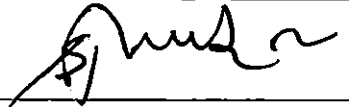
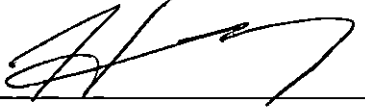
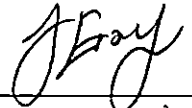
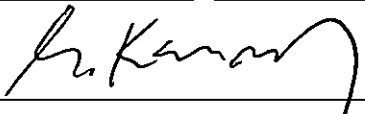
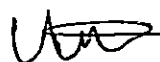
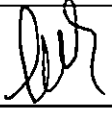
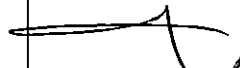
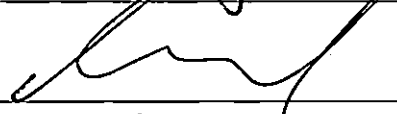
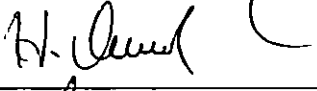
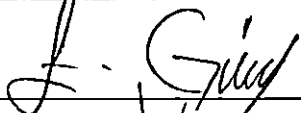
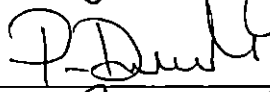
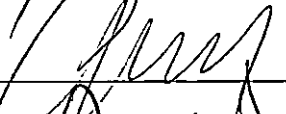
Bu veriler hükümetin kürtaj karşıtı politika ve söylemlerinin yaygın bir fiili yasağa dönüştüğünü açıkça göstermektedir. Özellikle 2012 yılından itibaren sistematikleşen kürtaj karşıtı uygulamalar ve kürtajın bir cinayet olduğu yönündeki söylemler kürtajın yasal olmadığı algısına yol açmıştır.

Bununla birlikte devletin sorumlu olduğu kamu hastanelerinde ücretsiz sunulması gereken hizmetlerin özel hastanelere yönlendirilerek ücretli hale getirilmesi sağlık hakkının ihlaline, özellikle yoksul kadınların bu haktan mahrum kalmasına neden olmaktadır. Dahası, Sağlıkta Dönüşüm Programı’yla birlikte sağlık ocaklarının kapatılarak aile hekimliğine geçilmesi ve hastanelerde olduğu gibi burada da performans sisteminin etkili olması, Dünya Sağlık Örgütü’nün temel ilaçlar listesine aldığı medikal kürtaj haplarına erişilememesi, hekimlerin yasalara aykırı olduğu halde kürtajı yapmama durumunda korunacağını bilmeleri veya aksine

kürtaj yaptıkları için fişleneceği baskısı gibi nedenler fiili kürtaj yasağının başlıca nedenleri arasındadır.

Güvenli kürtaj hizmetleri engellendiğinde veya sınırlandırıldığında ise gebeliğin sonlandırılması için elbise askıları, zehirli bitkisel haplar gibi geleneksel yöntemlere başvurulmakta ve yaşam hakkı tehlikeye sokulmaktadır. Nitekim, Dünya Sağlık Örgütü'nün verileri gebeliğe bağlı ölümlerin yüzde 13'e varan oranda güvenli olmayan koşullarda gerçekleştirilen kürtaj sebebiyle yaşandığını belirtmektedir. Bu bakımdan, güvenli kürtaj hakkı, hamile kalabilen her bireyin sağlık hakkının yanı sıra yaşam hakkı olduğu unutulmamalıdır. Ayrıca kürtajın esasında karşılanmamış doğum kontrolü hizmetlerinin bir sonucu olduğundan hareketle öncelikle sağlık sisteminde kadınları koruyucu hizmetlere önem verilmesi, erkek ve kadınların kolay ve ücretsiz ulaşabilecekleri gebelikten korunma yöntemlerinin yaygın hale getirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bilgiler ışığında, yasal olmasına rağmen doğum kontrolü yöntemleri ile kürtaj hizmeti sağlamayan kamu hastanelerinin tespit edilerek fiili kürtaj yasağının nedenlerinin araştırılması ve isteğe bağlı kürtaj hizmetlerinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
8	HÜDA KAYA	İSTANBUL	
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
12	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
13	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
14	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
16	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
17	PERO DUNDAR	MARDİN	
18	RIDVAN TURAN	MERSİN	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	